VLAAMSE BEDRIJVEN MAKEN HET MOOIE WEER BIJ ONZE OOSTERBUREN

‘In Duitsland kun je nog iets verdienen’

Duitsland is de op drie na grootste economie ter wereld en onze belangrijkste exportmarkt. Bekende en minder bekende Vlaamse bedrijven getuigen over hun business in het land. “Het gaat er heel formeel aan toe. Verwacht u aan een spervuur van kritische vragen.” WOLFGANG RIEPL

Het is naast de deur. Er is een hoge koopkracht. Het is de grootste consumentenmarkt van West-Europa. De bevolking veroudert, maar ook dat biedt kansen. Met die troeven opende Flanders Investment & Trade (FIT), het Vlaamse overheidsorgaan dat de export stimuleert, zijn jongste landendossier over Duitsland. De grote industriële kleppers Solvay (zeven fabrieken en 1400 werknemers) en Umicore (vier fabrieken en bijna 1700 werknemers) maken er het mooie weer. Maar ook minder bekende Vlaamse ondernemingen waagden de sprong naar het oosten.

Auto-industrie en voeding

FIT definieerde enkele strategische sectoren voor Vlaamse bedrijven in Duitsland. De belangrijkste industriële sector in dat land is – niet verwonderlijk – de auto-industrie. Voor het Leuvense bedrijf ICSense is Duitsland “heel belangrijk, vooral de autosector en de industrie”, duidt Wim Claes, een van de oprichters van de onderneming, die inmiddels werd gekocht door de Japanse beursgenoteerde elektronicareus TDK. Het bedrijf maakt chips op maat. “De Duitse autosector treuzelde de voorbije jaren een beetje, maar zet nu volop in op elektrische en hybride wagens. Bovendien zijn er veel chips nodig om het autonoom rijden mogelijk te maken.” Zelfs het tekort aan chips is een troef voor ICSense. De relaties met de autoproducenten worden nog hechter, omdat die hun eigen productie willen uitbouwen. “Wij kunnen niet enkel kennis, maar

> **‘In Duitsland vind je veel meer mensen met een technische scholing. Technische banen hebben er veel meer aanzien’**
> RUBEN PEUMANS, ASAP INTERIM

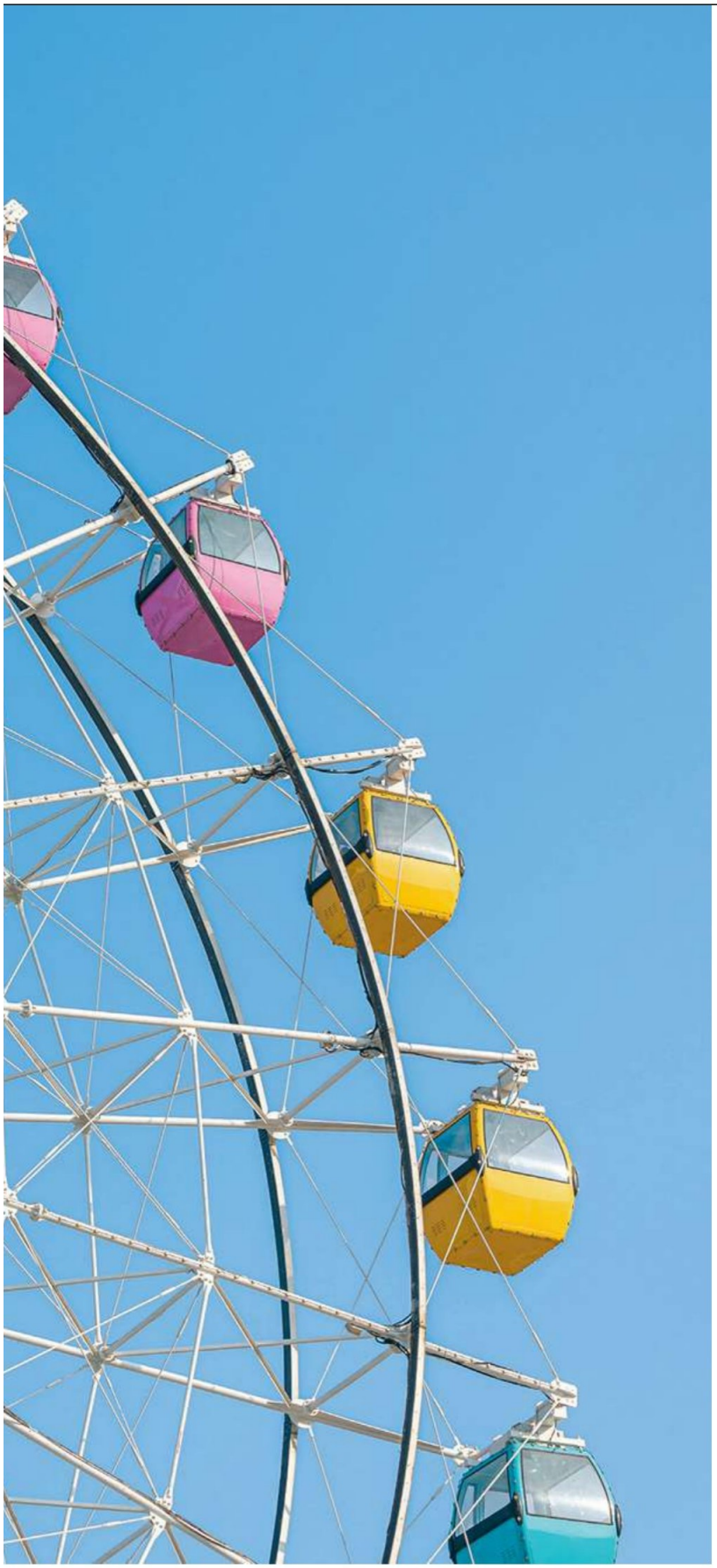

PRETPARKEN Holiday Park in Duitsland is het op één na grootste park van Plopsa, met 650.000 bezoekers in 2019.

VERKIEZINGEN IN DUITSLAND

Op 26 september trekken de Duitsers naar de stembus om een opvolger voor bondskanselier Angela Merkel te kiezen. Wat betekent Duitsland voor de Vlaamse economie en onze bedrijven? Trends zoekt het uit.

DUITSLAND IN CIJFERS

- Grootste exportland van België: **64 miljard** van 367 miljard euro
- Tweede importland van België, na Nederland: **47,5 miljard** van 346 miljard euro
- Bbp Duitsland: **3367 miljard euro** (bbp België: 443 miljard euro)
- Bbp Noordrijn-Westfalen: **697 miljard euro**
- Bbp Beieren: **610 miljard euro**
- Bbp Baden-Württemberg: **501 miljard euro**
- **82,3 miljoen** inwoners

BRONNEN: AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL, FIT, STATBEL, STATISTIKPORTAL

65 MILJARD

euro bedraagt jaarlijks de uitvoer van België naar Duitsland.

ook mensen leveren. Geschikte werknemers in de micro-elektronica zijn schaars. Die nauwe banden zijn maar mogelijk door onze hechte samenwerking met industriële familiebedrijven, die vaak zijn uitgegroeid tot internationale spelers."

Een tweede strategische pijler van FIT is de voedingsindustrie. Voor de beursgenoteerde fruit- en groenteverkoper Greenyard is Duitsland de grootste markt. Van de 4,4 miljard euro geconsolideerde omzet haalde Greenyard het voorbije boekjaar ruim 1,2 miljard euro bij onze oosterburen. "Het is een markt met veel groeipotentieel voor Greenyard", vindt woordvoerder Cedric Pauwels. "Zowel

met verse groenten en fruit, als met diepvriesproducten, en fruit en groenten in conserven en bokalen." De klanten zijn supermarktketens, cateraars en de voedingsindustrie. "We werken steeds nauwer samen met onze belangrijkste klanten, de grote winkelketens. Vorig jaar sloten we bijvoorbeeld een akkoord met de grootgrutter REWE." Greenyard heeft zeven distributiecentra in Duitsland, onder meer in Hamburg en München.

Geneeskunde en amusement

Ook de vergrijzing en de geneeskunde bieden kansen. De kmo Ergotrics in Turnhout heeft een technologie met perslucht ontwikkeld, om patiënten voor een operatie in een zo optimaal mogelijke houding te plaatsen. "Duitsland is onze grootste markt, goed voor 30 procent van onze omzet dit jaar", zegt CEO Inge Bruynooghe. "Het is heel duidelijk een groeimarkt. Duitsers zijn zich veel meer bewust van de ergonomische belasting van het personeel in de operatiekamers. Een patiënt onder narcose opheffen en omdraaien om hem in de juiste positie te plaatsen voor de operatie of de beademing, is technisch en ergonomisch moeilijk. Soms zijn vier tot zes verpleegkundigen nodig voor één patiënt. Ons systeem met perslucht maakt die taak mogelijk met slechts twee verpleegkundigen." De onderneming leed de voorbije twee boekjaren weliswaar verlies, want de innovatie met perslucht werd pas in 2019 gelanceerd.

Nog een strategische pijler voor FIT is de creatieve industrie. De Vlaamse amusementsgroep Studio 100 is opvallend aanwezig in Duitsland. In 2008 – het jaar waarin Hans Bourlon en Gert Verhulst de Trends Managers van het Jaar werden – kocht Studio 100 in de Beierse hoofdstad München een entertainmentbedrijf dat onder meer de eigenaar van Maya De Bij en Wickie De Viking is. Het bijtje is in meer dan honderd landen populair. De Duitse kinderzender van het bedrijf, Junior, vierde de voorbije zomer zijn 25-jarige bestaan. Bovendien heeft de Vlaamse amusementsgroep sinds 2010 een pretpark in de buurt van Mannheim. Het Holiday Park is al jaren de meest rendabele dochter, na het soortgelijke pretpark in De Panne. "Na de overname van de kindercatalogus, met klassiekers zoals Maya de Bij, lag het voor de hand dat we ook in Duitsland een pretpark zouden starten", motiveert Steve Van den Kerkhof, de CEO van de nv Plopsa, de pretparkdochter van Studio 100. "Holiday Park is eigenlijk een kopie van Plopsaland in De Panne. Dat doen we zo met al onze pretparken." Holiday Park is na Plopsaland het op één na grootste pretpark van de groep, met 650.000 bezoekers in 2019.

Logistiek en uitzendsector

De specialist in logistiek H.Essers heeft een filiaal in Frankenthal, in de Rijnvallei in de buurt van Mannheim. In de zomer van 2015 kocht het Limburgse familiebedrijf het Duitse Kammann Thermologistik, ook een familiebedrijf. "Duitsland is voor ons een strate-

ZAKENDOEN MET DUITSERS

Showpad, het Gentse bedrijf dat digitale verkoopplatformen aanbiedt, heeft een kantoor in München. In een landendossier over Duitsland van Flanders Investment & Trade (FIT) getuigt verkoopmanager Ruben Decancq over zijn eerste Duitse ervaringen. "Wij zijn los in de omgang. Die stijl past niet zo goed bij de traditionele manier van zakendoen van de Duitsers. Het gaat er heel formeel aan toe, zowel in het e-mailverkeer als in vergaderingen." Decancq slikte "een spervuur aan kritische en heel technische vragen". Bovendien spreken Duitsers het liefst in de eigen taal.
Maar als het vertrouwen groeit, is veel mogelijk. "Duitsers zijn degelijk. Een afspraak is een afspraak", vindt Ruben Peumans, de CEO van ASAP Interim. "Op de Duitse cultuur kun je bouwen."
Steve Van den Kerkhof, de CEO van Plopsa, vindt het heel belangrijk dat Holiday Park, het pretpark van de groep bij Mannheim, door lokale mensen wordt geleid. "Maar we werken wel op dezelfde nuchtere, informele manier als in België. In het begint kost het wat moeite om je te laten aanspreken met je voornaam. Eenmaal je daar door bent en ze je aanvaarden, is het leuk werken in Duitsland."

> **'De Duitse autosector treuzelde de voorbije jaren een beetje, maar zet nu volop in op elektrische en hybride wagens'**
> WIM CLAES, ICSENSE

GREENYARD "Er is nog veel groeipotentieel voor ons in Duitsland."

gische markt, net als België, Denemarken, Italië, Nederland en Roemenië. Het is bovendien een groeimarkt", zegt woordvoerder Bob Van Steenweghen. Essers is een specialist in logistiek voor chemie en geneeskunde. De onderneming handelt elke dag honderden vrachten tussen de chemiebedrijven aan de Rijn en de Antwerpse haven af. Essers verzorgde ook vaccintransporten tussen de fabriek van Pfizer in Puurs en de nationale verdeelcentra bij onze oosterburen. "Duitsland heeft heel belangrijke centra in chemie en geneeskunde. Ons filiaal in Frankenthal, goed voor twintig werknemers, doet bijvoorbeeld de logistiek van geneesmiddelen bij gecontroleerde temperaturen. Dat gaat om zowel goederenbehandeling, opslag als transport. Die activiteiten willen we voort uitbouwen", zegt Van Steenweghen. Duitsland leverde vorig jaar 105 miljoen euro, of 13 procent, van de geconsolideerde omzet van 797 miljoen euro.

Nog een ander Limburgs familiebedrijf is heel tevreden over zijn Duitse activiteiten. ASAP Interim kocht in het najaar van 2018 het Duitse uitzendkantoor Expertum. Dat leverde vorig jaar een derde van de omzet bij de consoliderende vennootschap ASAP Staffing, of 71 miljoen euro. Dat was weliswaar minder dan in 2019 (toen 86 miljoen euro), maar die daling kwam door corona. De omzet in België daalde verhoudingsgewijs meer. "We zijn heel tevreden met onze Duitse overname", meldt CEO Ruben Peumans. "In Duitsland kun je nog iets verdienen. Het is bij uitstek een land voor onze niche van technische profielen. Wij leveren technisch geschoolde mensen in de chemie, de luchtvaart en de machinebouw. In Duitsland vind je veel meer mensen met een technische scholing. Ik ben een sterke voorstander van het systeem van deeltijds werken en leren. Het technisch onderwijs in Duitsland is veel beter. Bedrijven leiden zelf mensen op. En mensen zijn er ook trots op hun technische baan. Technische banen hebben in Duitsland veel meer aanzien dan in België." Expertum heeft een netwerk van veertig kantoren, vooral in het noorden en het zuiden van Duitsland, met een hoofdkantoor in Hamburg.

ER ZIJN OOK VERLIEZERS

Deceuninck. De beursgenoteerde West-Vlaamse producent van pvc-ramen en -deuren, dakwerken en gevelbekleding heeft een grote fabriek in Bogen aan de Donau. Het bedrijf is er bekend onder de naam Inoutic. Dat is ook de merknaam voor onder meer Duitsland. In het jaarverslag van 2019 wordt in enkele woorden over een herstructurering geschreven, waarbij productie vanuit Bogen werd verschoven naar een goedkopere vestiging in Polen. Het aantal werknemers in Duitsland daalde van 375 eind 2019 naar 296 eind 2020.

Ontex. De beursgenoteerde producent van hygiëneproducten heeft in Duitsland twee fabrieken: in het Oost-Duitse Grosspostwitz en in Mayen in de Eifel. In 2018 was Grosspostwitz nog de grootste fabriek voor tampons van de groep. Er werd een nieuw centrum voor onderzoek en ontwikkeling geopend. Ontex meldt in zijn jaarverslag van 2019 dat tien productielijnen voor tampons van Grosspostwitz naar Mayen werden overgeheveld. De vraag steeg weliswaar, maar in de Oost-Duitse stad bleek de lokale arbeidsmarkt leeggevist. De tamponproductie in Mayen, een van de grootste fabrieken van de groep, startte in december 2019. Maar dit voorjaar werd gemeld dat ook in Mayen de productie wordt afgebouwd. Mayen is vooral een specialist in babyluiers. Daar is ook het wereldwijde onderzoeks- en ontwikkelingscentrum voor babyluiers gevestigd.